

UVOD

Životna sredina je prostor u kome se odvija život, u kojem živi i radi čovek i koji uređuje svoje potrebe. Sve veće promene prirodne sredine izazvanie su ljudskom aktivnošću. Sve se to nepovoljno odražava na ljude, njihovo zdravlje, kao i na zdravlje životinja i biljaka. Zaštita životne sredine u sve većoj meri zaokuplja našu i svetsku javnost.

Svest o iscrpljivosti prirodnih bogatstava nameće pitanja o mogućnosti opstanka sve brojnije ljudske vrste. Granice rasta sve se očitije pokazuju u nepovratnoj degradaciji voda, tla, vazduha, i u stvaranju otpada. Davno već čovek nije junak u neravnopravnoj borbi s prirodom ni pustolov koji se iskušava u neravnopravnom takmičenju s elementarnim prirodnim pojavama. Međutim, od vremena kada je čovek nastao na zemlji i njegove borbe za svoj biološki opstanak čovjek je neprestano menjao svoj odnos prema prirodi, uništavajući njenu lepotu i jedinstvenost... Ne misleći na posledice, čovek je sve više potencirao korišćenje prirodnih resursa da bi zloupotrebom nuklearne energije, hemijskih sredstava i bioloških agenasa doveo u pitanje i sam opstanak planete Zemlje. Čovečanstvo se danas nalazi pred sudbonosnim pitanjima svoje dalje egzistencije i ušlao je u treći milenijum sa velikim globalnim problemima.

Održivost životne sredine podrazumeva očuvanje prirodnog blaga. Potrebno je voditi računa da stepen potrošnje obnovljivih materijala, vodenih i energetskih resursa, ne prevazilazi okvire u kojima prirodni sistemi mogu to nadomjestiti, te da stepen potrošnje ne obnovljivih resursa ne prevazilazi okvir prema kojem se održivi obnovljivi resursi zamenjuju. Zaštita od štetnog uticaja otpada na životnu sredinu obuhvata tretiranje svih vrsta supstanci i proizvoda uključujući ambalažu i materijal za pakovanje tih supstanci, odnosno sve vrste proizvoda koji se odlažu ili za koje se planira da će biti odloženi. Imalac otpada je dužan preduzeti adekvatne mjere za upravljanje otpadom i obezbediti osnovne mere u cilju sprečavanja stvaranja otpada, recikliranja i tretiranja otpada za ponovnu upotrebu, ekstrakciju sirovina i moguće energije, te neškodljivo odlaganje. Planiranje upravljanja otpadom, dozvole za upravljanje otpadom, nadzor nad upravljanjem otpadom, delatnosti i odgovornosti upravljanja otpadom, prekogranično kretanje otpada, naknade šteta propisani su posebnim Zakonom o upravljanju otpadom.

Čovek je jedino biće na planeti koje zadovoljenjem svojih potreba stvara otpad, i time ugrožava životnu sredinu. Svi proizvodi koje stanovništvo koristi u svakodnevnom životu posle upotrebe postaju komunalni otpad. Njime treba pravilno upravljati, jer se količina otpada svakim danom sve više povećava, sa povećanjem broja ljudi na planeti. Razvojem gradova i industrije u njima, kao i porastom njihovog broja stanovnika, dolazi do porasta svih vrsta potrošnje, a posledica toga je uvećanje količine čvrstog, komunalnog otpada, koji je potrebno kontrolisano odlagati. Komunalni otpad je veoma složen i heterogen materijal, koji je, pri normalnim uslovima, u čvrstom agregatnom stanju. Nastaje kao rezultat čovekovog življenja i privređivanja, pre svega u urbanim sredinama.

Nametnulo se pitanje sanacije otpada veoma složenog sastava koji nastaju na teritoriji naselja. Iz godine u godinu čovečanstvo proizvodi sve veće količine otpada, a raspoloživi prostor za njegovo odlaganje sve je manji. Veoma mali deo ovih toksičnih materijala se trajno uništava, a samo deo se reciklira. U radu su izložene i metode za eliminaciju otpada, njihove prednosti i nedostaci. Ovaj specijalistički rad aktuelizuje problematiku i daje skroman doprinos zaštiti i unapređenju radne i životne sredine, u uslovima narastanja sve opasnijeg otpada u urbanim sredinama. U radu su opisani i štetni uticaji ratne zaostavštine NATO bombardovanja SRJ, kao i katastrofa u Černobilu. Primer tretiranja otpadnih voda dat je u sredini gde autor rada živi i radi, kao viši sanitarni inspektor.